

ἐκαμα χίρα καὶ ἡ ὁποία μὲ τίποτε δὲν θὰ παρηγοροῖτο. Νὰ βλέπω τὰ δυστυχισμένα ἐκεῖνα ὄρφανὰ νὰ μοῦ πηδοῦν εἰς τὸν λαμόν, νὰ πρέπει νὰ τὰ θωπεύω μὲ τὸ ἴδιο τὸ χέρι, μὲ τὸ ὅποιον ἐφόνευσα τὸν πατέρα των!.... Ὅχι, δὲν ἔμπορῶσα πλέον!... Τότε μοῦ ἐπρότειναν νὰ διευθύνω αὐτὸ τὸ καπνοπωλεῖον καὶ ἐδέχθηκα διὰ νὰ ἀπομακρυνθῶ ἀπὸ αὐτοὺς, διὰ νὰ ἀφήσω τὸ Παρίσι. Τοὺς γράφω κάποτε καὶ ξεύρω ὅτι δὲν εἶνε πολὺ δυστυχεῖς. Τοῦλάχιστον ἡ πράξις μου δὲν ἦτο ἀνωφελής.

» Μ' ἔλα ταῦτα τὸ σκέπτομαι συχνὰ τὴν νύκτα ὅταν ἀγρυπνῶ καὶ αἰσθάνομαι πολὺ μεγάλην λύπην καὶ συχνὰ μοῦ ἤλθεν νὰ σοῦ τὸ διηγηθῶ, παππᾶ μου, εἰς τὸ ἐξομολογητήριόν σου.... Ἀλλοτε ὅμως, ὅταν τὸ καλοσυλλογίζομαι, εὐρίσκω ὅτι δὲν μοῦ ἦτο δυνατόν νὰ ἀρνηθῶ αὐτὴν τὴν χάριν εἰς τὸν ὑπολοχάγόν μου, ὅτι ἐφέρθηκα σὰν ἀληθινὸς φίλος καὶ εἶμαι ἐντελῶς ἡσυχος.... Πές μου λοιπὸν τώρα καθαρά τὴν ἰδέαν σου.»

Ἡ ἀδελφὴ Πουλιέ, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀκούσῃ τὴν διήγησιν τοῦ γέρο-Καπνοδόχου μὲ μεγάλην συγκίνησιν, ἔμεινε σκεπτικὸς ὀλίγα λεπτά, ἤνοιξε τὴν ταμπακέραν του καὶ ἐδύθηκε μέσα τὸν μεγάλον δάκτυλον καὶ τὸν λιχανὸν ὥσάν νὰ ἐπρόκειτο νὰ ἀντλήσῃ ἀπὸ ἐκεῖ τὴν ἀπάντησίν του. Τέλος ἀπεράσισεν, ἐρρόφησε μίαν ἀρκετὰ σοβαρὰν πρέζα καὶ εἶπεν εἰς τὸν παλαιὸν στρατιώτην :

« Καλέ μου φίλε, ἐὰν εὐρισκόμεθα εἰς τὸ ἐξομολογητήριον, τὸ καθήκόν μου θὰ ἦτο πρὸς παντὸς νὰ σοῦ ὑπενθυμίσω τὴν ἀγίαν ἐντολήν : «Οὐ φονεύσης» καὶ θὰ σὲ διέτασσα νὰ μετανοήσης διὰ τὴν πράξιν σου.... Ἀλλὰ ἐδῶ ἀρκοῦμαι νὰ σοῦ σφίξω τὸ χέρι καὶ νὰ σοῦ εἶπω : « εἰσαὶ χρηστὸς ἄνθρωπος ».

Ἡ ἀδελφὴ ἀπεμακρύνθη μὲ τὸν καλὸν αὐτὸν λόγον. Ἐπροξένησε μεγάλην εὐχαρίστησιν χωρὶς ἄλλο εἰς τὸν γέρο-Καπνοδόχον ὁ ὁποῖος ὅμως εἶχε ἀμφισβολίας τινάς ὅταν ἔμεινε μόνον κάτω ἀπὸ τὸν διαφανῆ αὐτὸν ἀστερόσκιτον οὐρανόν, ἐστράφη διὰ νὰ ἡσυχάσῃ πρὸς τὴν σβυσμένην πίπαν του, τὴν ὁποίαν ἐκύλιε μεταξὺ τῶν δακτύλων του, εἰς τὴν πίπαν του, ἡ ὁποία ἦτο ἐν μέρει καὶ συνειδησίς του. Τὴν ἐκύτταξε πολλὴν ὥραν καὶ ἀναμφισβόλως εὗρεν ὅτι εἶχε τὸ ὕψος πίπας ἀθροῦ διότι ἡσυχάσας ἀποτόμως, τῆς ἐζήτησε καὶ ἔλαβε τὴν ἀδειαν νὰ τὴν καπνίσῃ, μίαν τελευταίαν φορὰν, πρὶν νὰ ὑπάγῃ νὰ κοιμηθῇ.

Η Γ Η

ὑπὸ φυσικὴν καὶ γεωλογικὴν

ἐξεταζομένη ἔποψιν.

(Συνέχεια ἴδε φυλλ. 12ον).

Δ.

ΜΑ ὑπὸ τῆς διασθρωτικῆς δυνάμεως τῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου καὶ τῆς ὑγρασίας προελθόντα καὶ μὴ παρασυρθέντα ὑπὸ τῶν ὑδάτων θραύσματα τῶν πετρωμάτων φέρονται ὑπὸ τοῦ ξηροῦ ἀνέμου εἴτε ἐντὸς τῶν σχηματισθεισῶν κοιλάδων εἴτε εἰς χώρας ἀπεχούσας πολὺ ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς γενέσεως αὐτῶν. Ὅταν τὸ κλίμα χώρας τινος εἶναι ξηρὸν ὁ ἀνεμὸς μετακινεῖ ἀκαταπαύστως τὰ θραύσματα ταῦτα καὶ τὰ μὲν βαρύτερα ἀποσπρωγγυλόμενα μένουσιν ἐν τῇ τόπῳ ἢ ὀλίγον μεταβάλλουσι θέσιν τὰ δὲ ἐλαφρότερα συσσωρεύονται καὶ σχηματίζουσι λόφους παραλλήλους ὁμοιάζοντας πρὸς κύματα ἀποκρυσταλλωθέντα τοῦ Ὀκεανοῦ. Οἱ λόφοι οὗτοι ὅταν ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἄμμου εἶναι εὐμετάβλητοι καὶ καλοῦνται θίνες ὅταν δὲ ἀποτελοῦνται ἀπὸ πηλὸν ἀναμεμιγμένον μετὰ κόκκων μαρμάρου καὶ μάρνης καλοῦνται αὐλικοὶ ἢ ἀερογενεῖς διαπλάσμοι ὑπὸ τοῦ Richthofen.

Αἱ θίνες δύνανται νὰ σχηματισθῶσι καὶ ἐν μεσογείοις χώραις (χερσαῖαι θίνες) καὶ εἰς τὰς ἀμμώδεις παραλίας (θαλάσσιαι θίνες). Αἱ χερσαῖαι θίνες σχηματίζονται ἰδίως εἰς τὰς ἐρήμους καὶ δύνανται νὰ λάθωσιν ἱκανὸν ὕψος. Αἱ θίνες τῆς Σαχάρας ἔχουσι μέσον ὕψος 200 μ. καὶ διευθύνονται ἀπὸ τοῦ Β. Δ. πρὸς τὸ Ν. Α. καθέτως πρὶν τὸν κυριεῦοντα ἄνεμον εἶναι δὲ ἐπικινδυνώταται εἰς τὰ καραβάνια ἕνεκα τοῦ εὐμεταθέτου αὐτῶν. Αἱ δὲ θαλάσσιαι θίνες εἶναι συνηθέστεραι καὶ δύνανται νὰ εἰσχωρήσωσι βραδέως πρὸς τὴν στερεάν μέχρι 200 Χμ. μήκους καὶ νὰ καλύψωσι γέας εὐφόρους καὶ χωρία. Τὸ ὕψος αὐτῶν δύνανται νὰ φθάσῃ εἰς 80 μ. τὸ δὲ πᾶχος 4 ἕως 5 Χμ. Τοιαῦται θίνες ἐσχηματίσθησαν παρὰ τὸ παλαιὸν Φάληρον (θίνες τοῦ Ἀγίου Κοσμᾶ) ἡμεῖς δὲ παρατηροῦμεν καθ' ὅλον τὸ μήκος τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς ἀπὸ Ραυλίου μέχρι Μοντάζας· αἱ θίνες αὗται ἔγειναν μόνιμοι καὶ μετετέτρησαν εἰς ἀμμώδεις λόφους ἕνεκα τῶν φοινίκων ὅτινες ἀνεπτύχθησαν μεταξὺ αὐτῶν καὶ διὰ τεχνητῶν μέσων τὰ ὁποῖα μετεχειρίσθησαν οἱ Ἀραβες γεωργοὶ διὰ νὰ προστατεύσωσι τὴν φυτεῖαν. Τὰς χερσαῖας θίνας συγκρατοῦσι σήμερον φυτεύοντες φυτὰ μακρόρριζα ὥς τὰ Salix arenaria, Carex arenaria καὶ Ebymus arenarius. Συμβαίνει τέλος τὰ μόρια ταῦτα τῆς ἄμμου τῶν θαλασσίων θινῶν νὰ συγκρατηθῶσι διὰ τοῦ ἀνδρακικοῦ ἀσβέστου τοῦ εὐρισκόμενου ἐν διαλύσει ἐν τῇ θαλάσσῳ ὕδατι καὶ τότε σὺν τῷ χρόνῳ, τῇ ἐπεπερ-

γεία και τῶν παλιρροϊῶν, σχηματίζεται ἡ παραλιακὴ ταινία (cordou litoral) ἣτις προφυλάττει τὴν χέρσον ἀπὸ τοῦ περαιτέρω ὑπὸ τῆς θαλάσσης κατακλι-
σμοῦ. Κατὰ τοῦτο, τὸν τρόπον ἐσχηματίσθη ἡ πα-
ρὰ τῆς Αἰγύπτου ἀπὸ τοῦ Ἀβουκίρ μέχρι τοῦ
Μαριούτι ταύτης δὲ προὖν εἶναι ὁ οἰκοδομητικὸς λίθος
τοῦ Μῆξ ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐκτίσθησαν τὰ τε παλαιὰ καὶ
νέα οἰκοδομήματα. Τέλος οἱ αὐλικοὶ διαπλασμοὶ πα-
ρετηρήθησαν ἐν Σινικῇ, Μεξικῷ καὶ Ἰσπανδίᾳ κα-
λύπτοντες ἑκτασιν πολλῶν χιλιάδων τ. Χρμ. καὶ πά-
χους 600 ἕως 1200 μ.

Συχνότατα ὁ ἄνεμος φέρων τὰ μόρια τῆς ἄμμου
μετὰ δυνάμει ἐπὶ τῶν πετρωμάτων, λειάνει ἢ κα-
τατρώγει, χαράσσει ἢ διαυλακώνει αὐτά· οὕτω ἐν τῇ
ἐρήμῳ τῆς Σαχάρας ὁ ἄνεμος εἰλείκνεν ἀνθρακικά
πετρώματα καὶ κατέστησε τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῶν λεῖαν
οὕτως ὥστε αἱ κάμηλοι δυσχερῶς βαδίζουσιν ἐπ' αὐ-
τῶν· ὁ Schweinfurth παρετήρησεν εἰς τὴν Κεντρικὴν
Ἀφρικὴν ὀγκόλιθον ἐκ γρανίτου 10 μ. ὕψους τοῦ
ὁποίου ἡ βάσις εἶχε τοσοῦτον καταφραγῶθαι ὑπὸ τοῦ
ἀνέμου διὰ τῆς ἄμμου ὥστε ἔλαβε σχῆμα ἀπίου ἀντε-
στραμμένου.

Ἡ ἁλλοιωτικὴ ἐπίσης τῆς μορφῆς τῆς χέρσου δύ-
ναμις τοῦ ἀνέμου ἐκδηλοῦται καὶ διὰ τῆς μεταφορᾶς
διαφόρων κόνεων καὶ μικροσκοπικῶν οὐσιῶν· οὕτω ὁ
ἄνεμος μεταφέρει μόρια ἄμμου καὶ κόνεως δι' ὧν
καλύπτονται καὶ καταχώνονται μνημεῖα χωρίᾳ καὶ
χωρίᾳ. Τὰ πλεῖστα τῶν ἀρχαίων μνημείων καὶ ναῶν
κατεχώσθησαν ἐν Αἰγύπτῳ διὰ τῆς ἄμμου (τὸ ἄ-
γαλμα τῆς Σφιγγὸς παρὰ τὰς μεγάλας πυραμίδας
τῆς Γκίζης καὶ ὁ παρ' αὐτῷ ναός). Διὰ τῆς προσκομι-
ζομένης ἄμμου κατέστη τὸ πρὸς τὴν ἐρημον τῆς Του-
ράνης μέρος τῆς Κασπίας θαλάσσης ἀβαθέστερον.
Νέφη ἄμμου καταπεσόντα ἐπὶ τῆς εὐφόρου τοῦ πάλαι
Μεσσοποταμίας κατέστησαν αὐτὴν ἄγονον καὶ ἐρημον.
Τοιαῦτα νέφη προερχόμενα ἀπὸ τῆς Λιδικῆς ἐρήμου
κατεκάλυψαν χωρίᾳ τῆς Αἰγύπτου· ὁ ἄνεμος μετα-
φέρει ἐπίσης σποδὸν ἡφαιστείου καὶ συνέβη κατὰ
τὴν ἑκκρηξίν τοῦ ἡφαιστείου Krakatoa (παρὰ τὸν
πορθμὸν τῆς Σόνης) τῷ 1883 ὅποτε ἡ ἀναφυσήθεϊσα
σποδὸς ἐκάλυψεν ἑκτάσιν 800 000 τ. Χρμ. καὶ ἀρκε-
τῶν μέτρων πάχους. Σποδὸς τοῦ Βεζουβίου ἔφθασε
μέχρι Κωνσταντινουπόλεως τῶν δὲ ὑφαιστειῶν τῆς
Ἰσπανδίας μέχρι Στοκχόλμης (ἐκκρηξίς τοῦ 1875).

Διὰ τοῦ ἀνέμου μεταφέρεται ὁμοίως σιδηρομιγῆς
κόνις χρώματος ἐρυθροῦ ἢ ἐρυθροφαίου ἣτις πίπτουσα
ἐπὶ τῶν πόλεων παράγει τὴν αἱματόχρουν βαφήν. Τοι-
αύτη βροχὴ συνέβη ἐνταῦθα τῷ 1892 βάψασα τοὺς
τοίχους τῶν οἰκιῶν διὰ χρώματος κιτρίνου. Ἐν Ἰταλίᾳ
συμβαίνουνος βροχαὶ ἐξ ἄμμου προερχόμεναι ἀπὸ τῆς
ἐρήμου τῆς Σαχάρας. Εἰς τὰς τοιαύτας βροχὰς τῶν
ἄμμων καὶ τῶν κόνεων αἵτινες συμβαίνουν ἐν Εὐρώπῃ
ἀξιον παρατηρήσεως εἶναι ἡ παρουσία μικροοργανι-
σμῶν (ἰδίᾳ διατόμων καὶ ριζοπόδων) μὴ ἀνηκόντων
εἰς τὴν Ἀφρικὴν τούναντιόν 15 εἶδη ἀνήκουσιν εἰς τὴν
Ἀμερικὴν καὶ τινα εἶδη εἶναι θαλάσσια. Ἡ μελέτη
τῶν βροχῶν τούτων ἀνεκάλυψε 300 εἶδη μικροοργα-
νισμῶν ὧν ἡ παρουσία μένει μέχρι τοῦδε ἀνεξήγητος.

Παρατηροῦντες τὴν δύναμιν μετὰ τῆς ὁποίας φέ-
ρονται τὰ κύματα ἐπὶ τῆς ἀκτῆς καὶ τὴν μανίαν μετὰ
τῆς ὁποίας πλήττουσι τὴν εἰς αὐτὰ ἀνθισταμένην
ὕλην καὶ τὴν καταστροφὴν τὴν ὁποίαν ἐπιφέρουσι
σὺν τῷ χρόνῳ ἐπὶ τῆς παραλίας σχηματίζομεν τὴν
ιδεάν ὅτι ὁ μεγαλύτερος τῆς χέρσου ἀνταγωνιστῆς
καὶ πολέμιος εἶναι ἡ θάλασσα καὶ ἡ καταστροφὴ
τὴν ὁποίαν ἐπιφέρει ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς μορφῆς τῆς
χέρσου εἶναι ἀνωτέρα τῆς τοῦ ὕδατος τοῦ ἐνεργοῦντος
ἡρέμα μὲν καὶ ἀθροῦδος μετὰ μεγάλης ὅμως ἐντά-
σεως καὶ ἀποτελεσματικότητος. Ἐν τούτοις δὲν ἔχει
οὕτω τὸ πρᾶγμα διότι ἐὰν ὁλόκληρος ἡ χέρσος πα-
ρουσαίξει 260000 Χρμ. θαλασσίαν ἔχθην μέγα μέρος
αὐτῆς ἀνήκει εἰς τὰς πολικὰς θαλάσσας καὶ εἰς
θαλάσσας μὴ ἐχούσας αἰσθητὰς παλιρροίας ὡς ἡ
Μεσόγειος, ἐπομένως τὸ εἰς τὰ κύματα ἐκτειθέμενον
μέρος τῆς χέρσου εἶναι πολὺ ὀλιγώτερον τοῦ ἐκτειθε-
μένου εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ὕδατος τῆς βροχῆς. Διότι
διὰ τῆς γεωλογικῆς τῆς θαλάσσης ἐνεργείας ἀφαιρεῖ-
ται 1 κ. Χρμ. κατ' ἔτος ἐνῶ διὰ τῶν ὑδάτων ἀφαιρεῖ-
ται ποσὸν μεγαλύτερον τῶν 10 κ. Χρμ. κατ' ἔτος.
Ἐν τούτοις καὶ ἡ ἐνέργεια τῆς θαλάσσης ἐπὶ τῆς
διαπλάσεως τῆς μορφῆς τῆς γῆς δὲν πρέπει νὰ παρο-
ραθῇ διότι διὰ τῆς καταστρεπτικῆς ἐνεργείας τῶν
κυμάτων περιτρώγει καὶ καταστρέφει τὴν χέρσον καὶ
μεταφέρει τὰ θραύσματα μακρὰν ἐπιστρωννύουσα εἰς
τὸν βυθὸν τὴν ἰλὺν καὶ τὰς κροκάλας, μέρος τῶν ὁ-
ποίων προέρχεται καὶ διὰ τῶν ποταμῶν καὶ σχηματί-
ζουσα τὰ διάφορα ὑδατογενῆ πετρώματα περὶ τῶν ὁ-
ποίων θὰ διαλάβωμεν κατωτέρω.

Ἡ μᾶλλον τὴν ἐπενέργειαν τῆς θαλάσσης ὑφιστα-
μένη χώρα ἐξαιρουμένης τῆς νήσου Helgoland ἣτις
ὑφίσταται μέσην ἐτησίαν ἀπώλειαν 0,90 μ. εἶναι
αἱ Βρετανικαὶ νῆσοι διότι ἐν αὐταῖς εἰσχωρεῖ κατὰ 1
μ. κατὰ αἰῶνα εἰς δὲ τὴν παραλίαν τῆς Yorkshire
παρετηρήθη ἐτησίᾳ ἀπώλεια 0,125 μ. Μετ' αὐτὴν
δὲ ἡ Δ. καὶ Β. παραλία τῆς Γαλλίας εἰς τὴν ὁποίαν
παρατηρεῖται μέση ἐτησίᾳ διάθρωσις 0,20—0,29 μ.
παρὰ τὴν Havre. Ἡ δὲ μεγαλύτερα καταστροφὴ
τὴν ὁποίαν θὰ ἀναγράφῃ ἡ ἱστορία εἶναι ἡ κατὰ τὸ
παρὸν ἔτος εἰς τὸ ἀκρωτήριον de la Hène πλησίον
τῆς πόλεως Hanre) ἐπελθοῦσα καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν
παρεσῆνθησαν ὑπὸ τῶν κυμάτων 700,000 κυβικά μέ-
τρα βράχων (Science Illustrée ἀριθμὸς 931). Ἡ
παραλία τῆς ἡμετέρας πόλεως πάσχει τὴν μεγαλύτην
ὑπὸ τῶν κυμάτων καταστροφὴν εἰς τὸ Bulkeley.

Ὑπελογίσθη ὅτι ἡ ποσότης τῆς χέρσου ἡ ὁποία
παρασύρεται κατ' ἔτος τῇ ἐνεργείᾳ τῶν διαφόρων
δυνάμεων αἵτινες τείνουσιν νὰ καταστρέψωσι τὴν ἐξω-
τερικὴν αὐτῆς μορφήν δύναται νὰ ἀνέλθῃ εἰς 25 κ.
Χρμ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ χέρσος ἀνέρχεται εἰς 100,000,000
κ. Χρμ. διὰ νὰ παρασυρθῇ ἢ διασπείρωθῇ καὶ ἐπομέ-
νως διὰ νὰ ἰσοπεδωθῇ ἡ χέρσος πρέπει νὰ παρέλθωσι
4,000,000 ἔτη. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ διασπείρωματα
ταῦτα φερόμενα εἰς τὴν θάλασσαν ἐκτοπίζουσιν ἴσην
ποσότητα ὕδατος, ἡ γραμμὴ τῆς ἐπιπολῆς τῶν θα-
λασσῶν καὶ ὠκεανῶν ἀνέρχεται ὑψηλότερον καὶ κα-
τακλύζει τὴν χέρσον, ὁ χρόνος τῆς ἰσοπεδώσεως αὐτῆς

δύναται νὰ ὀρισθῇ εἰς 3,500,000 ἔτη οὕτω ἡ μέση ἔτησία φθορὰ τῆς χέρσου δύναται νὰ παρασταθῇ διὰ στοιβάδος ἐχούσης βάσιν τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς καὶ ὕψος 0,0002 μ. Τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀνησυχῇ οὔτε ἡμᾶς οὔτε τοὺς γόνους ἡμῶν τοὺς μέλλοντας νὰ κατοικήσωσι τὸν πλανήτην τοῦτον διότι διάφοροι αἰτίαι θὰ ἐπιβραδύνωσι τὴν καταστροφὴν τῆς χέρσου καὶ θὰ παρεμποδίσωσι τὸν κατακλυσμὸν τῆς γῆς ὑπὸ τῶν ὑδάτων τῶν θαλασσῶν καὶ ἡ τελεία ἰσοπέδωσις αὐτῆς θὰ παραταθῇ πέραν τοῦ ὀρισθέντος ὁρίου α) διότι ἡ ἐνέργεια τοῦ ὕδατος τῆς βροχῆς θὰ βαίνει ἐλαττωμένη προϊόντος τοῦ χρόνου. Παρατηρήθη πράγματι ὅτι βρέχει ὀλιγώτερον εἰς τὰς πεδιάδας καὶ εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη, ἐπομένως ὅταν ἡ χέρσος γείνη χθαμαλωτέρα τὸ ποσὸν τοῦ ὕδατος θὰ εἶναι ὀλιγώτερον καὶ ἡ καταστροφὴ ἀσθενεστερά β) ἄλλαι αἰτίαι ἐνεργοῦσι ἐπαυξάνουσαι τὸ ποσὸν τῆς χέρσου· εἰς ταύτας δέον νὰ κατατάξωμεν τὴν ἐργασίαν τῶν ὀργανικῶν ὄντων ⁽¹⁾ καὶ ἰδίᾳ τὴν τῶν πολυπόδων καὶ κοραλλίων ἅτινα παρήγαγον καὶ παράγουσιν ὡς εἰδομεν τὰς κοραλλιογενεῖς νήσους καὶ τὰ Atolls, τὰ ἡφαίστεια τὰ ὅποια διὰ τῆς ἐκχυλομένης λάδας ἐπαυξάνουσι τὸ ποσὸν τῆς χέρσου ⁽²⁾ καὶ τὰς θερμὰς πηγὰς. ⁽³⁾

(Ἐπεται τὸ τέλος).

Κ. Θ. ΠΑΓΩΝΗΣ

H CARTE POSTALE

ΚΑΙ ΤΑ ΩΦΕΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ

Πόσα ἄρθρα χαρίεντα καὶ ἐλαφρά δὲν ἐγράψαν ἤδη εἰς τὸν παγκόσμιον Τύπον, ποσάκις δὲν ἐπραγματεύθησαν τὸ θέμα τοῦτο τῶν ταχυδρομικῶν δελταρίων εἰρωνικῶς καὶ ἀποδίδοντες εἰς αὐτὸ μικράν, πολὺ μικράν σημασίαν. Ποσάκις ὅμως δὲν ἐστόλισαν τὰς σελίδας τῶν Περιοδικῶν καὶ Ἐφημερίδων ἄρθρα καὶ μελέται ἀνδρῶν ἐντρίβεσάτων ἐν τῷ θεματι τοῦτῳ τῷ λεπτῷ καὶ ὡν μερὶς τοῦ βίου των ἀφιερῶθη αποκλειστικῶς εἰς τὰ εἰκονογραφημένα ταῦτα χαρτῖα! Περισσότεροι ὅμως ἦσαν οἱ περιγελάσαντες τὴν μανίαν ταύτην τοῦ 20οῦ αἰῶνος καὶ οἵτινες μὲ κίνησιν τῆς κεφαλῆς ᾤκτειραν τοὺς συλλέκτας εἰκονογραφημένων δελταρίων. Τίς ὅμως ἐκ τούτων, ἀμερολήπτως καὶ ἐμφορῆως σκεπτόμε-

νος θὰ ἐξεφράζετο οὕτω; "Ανεγίνωσκον κατὰ τύχην ἐν φύλλῳ τῆς «Ἡχοῦς τῶν Παρισίων» λίαν παραδόξως γραφοῦσης ἐν τινὶ ἄρθρῳ τὸν κύριον σκοπὸν τῶν χιλιάδων ταξιδιωτῶν τοῦ θέρου.

Ἐγκαταλείπουσι πόλεις καὶ χωρία καὶ οἰκογενεῖας καὶ ἀποχωρίζονται προσφίλων προσώπων καὶ πραγμάτων χάριν μόνον διασκεδάσεως; Οὐχί. Τοῦτο θὰ ἦτο λίαν ἐγωϊστικόν. Ἀποδιβάζονται εἰς τινὰ λιμένα ἀπέχοντα μίλλια ἑκατὸν τῆς φίλης πατρίδος των καὶ τὸ πρῶτον πρᾶγμα, ὅπερ ὡς καθήκον θεωροῦσιν ἐπιβαλλόμενον εἶναι νὰ τρέξωσιν εἰς ἔμπορον δελταρίων καὶ ν' ἀποστείλωσι δεκάδας ὀλοκλήρους εἰς τοὺς μακρὰν φίλους καὶ συγγενεῖς. Καὶ πολλάκις ἡ ἐνασχόλησις αὐτῇ ἡ καλλιτεχνικὴ ἀποστερεῖ αὐτοὺς τῆς παρατηρήσεως τοπίων ὁραίων τῆς χώρας ἐκείνης καὶ ἄλλων ἀξιοθεάτων μερῶν. Ἀναχωροῦσι κατόπιν εἰς ἄλλον τόπον διὰ τὸν αὐτὸν σκοπόν. Οἱ δὲ φίλοι αἰσθάνονται ἅμα τῇ λήψει ἑνὸς καὶ μόνου δελταρίου, μίαν ἡδονικὴν φρικίαν καὶ ψυχικὴν συγκίνησιν τόσον βαθεῖαν, ὅσην ἀδύνατον νὰ αἰσθανθῶσιν οἱ μὴ μεμνημένοι εἰς τὰ μυστήρια τῆς carte postale. Ἐν ὅρῳ πανύψηλον ἡ μία καταφύτος πεδιάς καὶ μία λίμνη μὲ σκιάδας κεκαλυμμένη καὶ περιετοιχισμένη ὑπὸ ἀπεράντων πευκάνων ἐμποιεῖ αἰσθήσιν εἰς τοὺς λαμβάνοντας.

Φαντάζονται ἐπὶ στιγμὴν τὸ προσφιλὲς πρόσωπον, ἐδρικόμενον πλησίον τοῦ Νιαγάρα ἢ ἀνερχόμενον τὰς Ἄλπειν καὶ μάρτυν ὑπερόχως λαμπροῦ καὶ ἀξιοθαυμάστου θεάματος, τῆς ἀνατολῆς ἢ δύσεως τοῦ ἡλίου. Αἱ ἀκτῖνες φιλοῦν τὰς παλλετούς κλιτὺς καὶ ῥάχεις τῶν ὑπερψάνων ὄρεων, αἱ δὲ χρυσίζουσαι χιονοστιβάδες καὶ οἱ πάγοι οἱ ἀπέραντοι λαμβάνουσιν ἀρρήτως μεγαλοπρεπὴ καὶ μελᾶγχολον μορφήν.

Ὅπως ἐντύπωνσιν ἐμποιεῖ ἡ ἐξέτασις μιᾶς καὶ μόνης carte postale! Ἐρασιτέχνης πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὧν καὶ ὥρας τῆς ἀργίας μου ἀφιερῶνων εἰς αὐτὰς, μέλος δὲ καὶ ἀντιπρόσωπος τῆς μεγαλειτέρας καὶ σοβαρωτέρας τῶν Ἐταιρειῶν τῶν ἀσχολουμένων ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν καλλιτεχνίαν τῆς carte postale, ἡσθάνθη πλὴν ἡ ἀπᾶς τὰς ἐντυπώσεις ταύτας καὶ τὴν φρικίαν τὴν ἱερὰν. Ἡ φαντασία ἐπετερύγισε βραδέως καὶ ἀπλῶς ὅπισθεν μεμακρυσμένων φίλων καὶ φίλων, μὲ τοὺς ὁποίους στενοὶ καὶ ἱπποτικοὶ ὁλως δεσμοὶ συνέδεσάν με. Οἱ ἑταῖροί ἦσαν δισπαρμένοι εἰς ἑκατὸν τὰ μέρη καὶ μάλῳ ἀπόκεντρα τῆς ὑψηλῆς, μία δὲ λέξις καὶ μόνη πολλάκις χαιρετισμοῦ ὑπερποντίου ἐπὶ δελταρίου διανύσαντος, τίς οἶδε πόσας ἑκατοντάδας μιλίων καὶ ὑποστάντος ὁποίας καὶ ὁπόσας κακουχίας, μᾶς συνέδεε μακρόθεν.

Καὶ ὅμως ἡ θερμὴ αὐτὴ καὶ εἰλικρινὴς λέξις γεγραμμένη μὲ τὴν πρόθεσιν ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι οἰασθή- ποτε ἐθνικότητος καὶ θρησκείας, ὅπου καὶ ἂν ὦσιν ἴσοι, καὶ ἐξ ἰσοῦ φίλοι, (ἀφ' οὗ ἄλλως τε καὶ ὁ ὕψιστος σκοπὸς τῆς Ἐταιρείας ἡμῶν αὐτὸς εἶναι) καθίστα τὴν λήψιν ἑνὸς δελταρίου ἐμαυρισμένου ὑπὸ σφραγίδων καὶ φέροντες ἐπὶ τῆς εἰκόνος καὶ εἰς τὸ ὅπισθεν αὐτῆς μέρος τὰ ἴχνη μακρᾶς καὶ ἐπιπόνου πορείας καθίστα λέγω τὴν λήψιν εὐφρόσυτον καὶ πλήρη ἐνθουσιασμοῦ καὶ τὴν ἀπάντησιν ἐνθερμότεραν καὶ πλήρη εὐγενῶν αἰσθημάτων. Δὲν γνωρίζω πῶς ὁ σκοπὸς, ἡ αὐστηρότης, ὁ ἱπποτισμὸς καὶ ἡ ὑψηλὴ κοινωνικὴ τάξις τῶν μελῶν μ' ἐνέπνευσαν τόσην ἀγάπην καὶ βαθὺν σεβασμὸν πρὸς τὴν Ἐταιρείαν αὐτήν. Ἐν ὅμως γνωρίζω, ὅτι ἐπὶ 9 ἔτη, καθ' ἃ ἀνταλλάσσω ἀκονογραφημένα δελτάρια, οὐδέποτε ἔτυχεν ν' ἀναγνώσω ἢ ἀγενῇ τινὰ φράσιν ἢ ἀπρεπὴ τοιαύτην.

Θὰ ἐρωτήσῃ τις, ἴσως, τίς ὅμως ὁ πρακτικὸς σκοπὸς τῆς carte postale διότι ὁ καλλιτεχνικὸς τοιοῦτος οὐδ' ὅψ' ἑνὸς ποτε ἡμφισθητήν. Ἀπαντῶ ἐν ὀλίγοις. Ἐν

(1) Ἐν τῷ Δ. λιμένι τὰ κελύφη τῶν διατρήτων (foraminifères) ἐσχηματίσαν στρώμα 12 μ. πάχους (A. de Sapparent: traité de Geologie δελ. 373).

(2) Κατὰ τὴν ἐκκρίσιν τοῦ ἡφαιστείου Mauna-Soa τῶν νήσων Sandwich τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ τῷ 1855 ἐξεχύθη λάβα ἔχουσα μῆκος 50 χμ. μέσον πλάτος 2000 μ. καὶ ὕψος εἰς τινὰ σημεῖα 100 μ. (αὐτόθι δελ. 332).

(3) Κατὰ τὸν Robert ὑπὸ τῶν γευθέρων τῆς Ἰσλανδίας ἐσχηματίσθη στρώμα 8 χμ. μῆκους 1 χμ. πλάτους καὶ πάχους εἰς σημεῖα 30 μ. (αὐτόθι δελ. 457).